

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA.	11
CZĘŚĆ I	
Tarnów – Kraków – Zurych – Berno (1876–1897)	23
Rozdział 1. Dzieciństwo i wczesna młodość.	25
Rodzice	25
Dzieciństwo w Tarnowie	39
Nauka w gimnazjum	53
W kręgu socjalistów	61
„Zacięty socjalista wczorajszy jest dziś dekadentem”	72
Rozdział 2. W Szwajcarii (1896–1897)	81
Zurych: „Uczę się ogromnie”	81
Berno: „Przechodzę po prostu kryzys”	96
Rozdział 3. Rodzeństwo	98
Bracia	98
Anzelm Basler	98
Ignacy Izaak Basler	102
Siostry	108
Tarnów jest „Judenrein”	109
CZĘŚĆ II	
Paryż – Londyn – Paryż (1898–1904)	113
Rozdział 4. Trudny początek.	115
Ouarville – Paryż (styczeń–luty 1898)	115
Manchester – Londyn – Windsor (marzec–maj 1898)	123
Paryż (1898–1900)	128

Tułacze życie	128
Uczestnik wieców i zgromadzeń „Spójni”	134
„Głos Wolny”	139
Rozdział 5. Pierwsze teksty (1900–1903).	143
„Adolf Basler literat”	143
Adolf Basler krytyk sztuki	152
„La Revue blanche”	152
W kręgu Mieczysława Goldberga	156
„La Plume”	161
„Przegląd Tygodniowy” i „Tygodnik Słowa Polskiego” . . .	173
CZĘŚĆ III	
Adolf Basler i polska kolonia artystyczna we Francji (1903–1914) . . .	179
Rozdział 6. „Kto was wprowadza. I daję wam for?”	181
„Nadsekwański koneser”	181
„Kompetentny krytyk o wyrafinowanym guście”	185
„Sztuka” [Paryż]	185
„L’Art décoratif”	189
Rozdział 7. „Nowe tendencje w sztuce polskiej”: Adolf Basler o malarzach i rzeźbiarzach polskich w Paryżu	191
Artyści „archaizujący”	193
Elie Nadelman i Edward Wittig	193
Antoni Buszek, Mychajło Bojczuk, Władysław Granzow, Jerzy Merkel i Eugeniusz Zak	204
Artyści „awangardowi”.	212
Leopold Gottlieb, Roman Kramsztyk, Józef Pankiewicz, Gustaw Gwozdecki	212
Mojżesz Kisling	219
Rozdział 8. „Wielki cygan”	224
Rozdział 9. Stabilizacja	226
Stałe miejsce zamieszkania.	226
Rodzina	228

CZĘŚĆ IV

„Krytyk niezależny” (1903–1914)	235
---	-----

Rozdział 10. Wokół Montmartre’u i Montparnasse’u. Budowanie

sieci kontaktów	237
Montmartre	237
Montparnasse	241
W „Le Dôme”	245
„Mój drogi Guillaumie”	251
„Protektor”	257

Rozdział 11. W stronę „nowej sztuki”

„Krzewiciel kultury francuskiej z troską ją opisujący”	259
Piśmiennictwo o „nowej sztuce” we Francji.	261
Artykuły Adolfa Baslera w czasopismach polskich	265
Salony paryskie	269
Pierwszy tekst o nowoczesnych prądach w sztuce francuskiej	272
Cézanne	274
Matisse i fowiści	276
Picasso i kubizm	279
„La Section d’Or”	283
Futuryzm	284
Orfizm	285
Celnik Rousseau	286
Rzeźba	287
Sztuka użytkowa	292
Nowy klasycyzm	294
Międzynarodowa awangarda	297
„Malarstwo francuskie od Cézanne’a do kubistów”: wykłady w Berlinie i w Krakowie	297
„Museion”, „Montjoie!”, „Die Aktion”	300
„Les Soirées de Paris”	306

CZĘŚĆ V

„Drogi Panie Baslerze, opowiedz mi o malarstwie”.

Lata 1914–1918 311

Rozdział 12. Belgia – Holandia – Nowy Jork (1914–1915). 313

„Miasto opustoszało”. 313

Belgia i Holandia (sierpień–październik 1914). 316

Nowy Jork (październik 1914 – połowa stycznia 1915) 318

Alfred Stieglitz. 322

John Weichsel i współpraca z pismem „East and West” . . 323

Martin Birnbaum 327

Rozdział 13. Paryż (1914–1918). 329

„Koledzy moi Francuzi poszli na wojnę”. 329

Picasso, Modigliani, Kisling, Guillaume, Apollinaire 336

CZĘŚĆ VI

Basleriana. Piśmiennictwo o sztuce Adolfa Baslera w latach 1918–1939 . . 347

Rozdział 14. Adolfa Baslera „droga do sztuki anegdotycznej” (1918–1929). . 349

„Huczne, wspaniałe dziesięć lat”. 349

„Teraz Basler znał wszystkich, którzy w świecie sztuki Paryża
coś znaczyli” 359

Współpraca z niemieckimi pismami „Der Cicerone” i „Kunst
und Künstler” 365

„Być naturalnym – to ogólna tendencja w sztuce dzisiejszej”.
Współpraca z „Wiadomościami Literackimi” 373

„Obrazy życia”. Teksty do pism francuskich „L’Art vivant”
i „L’Amour de l’art” 375

Rozdział 15. „O książkach decydowało tętno epoki” 380

„Les artistes nouveaux” 380

La peinture indépendante 388

Le dessin et la gravure modernes en France 390

La sculpture moderne en France 392

Rozdział 16. Modernistyczna filisteria 399

La peinture... religion nouvelle 399

La pittura... religione nuova 406

<i>Le cafard après la fête ou l'esthétisme d'aujourd'hui</i>	408
<i>Y a-t-il une peinture juive?</i>	414
Rozdział 17. W tym czasie kryzysu i bezrobocia (1931–1939)	422
„Krytyk izraelita pochodzenia polskiego”	422
Ostatnie teksty	430
CZĘŚĆ VII	
„Jestem pogrążony w pracach etnologicznych”	443
Rozdział 18. Początki zainteresowania sztuką Afryki i Oceanii (1900–1918).	445
Pierwsze wypowiedzi Adolfa Baslera na temat „sztuki prymitywnej”	445
Rozdział 19. Fascynacja Czarnym Lądem (1919–1939)	454
Wystawy sztuki z Afryki, Oceanii oraz Ameryki Południowej w latach 20. i 30 XX w.	454
<i>L'Art précolombien</i>	462
<i>L'Art chez les peuples primitifs</i>	465
Lata 30. XX w. Kontakty z Paulem Rivetem i Georges'em-Henri Rivière'em	472
CZĘŚĆ VIII	
Od pośrednika do marszanda. Lata 1898–1939	479
Rozdział 20. „Marchand en chambre” (1898–1914).	481
„Uprawiam handel obrazami” (1898–1900)	481
Pośrednik i marszand (1902–1914).	484
Współpraca z Josephem Brummerem (1910–1914)	487
Sprzedaż kolekcji sztuki japońskiej i chińskiej ze zbiorów Guillaume'a Apollinaire'a	497
Monachium (Justin Thannhauser, Hans Goltz, Max Dietzel) i Wiedeń (Hugo Haberfeld)	499
Berlin (Kunsthaus Lepke, Paul Cassirer, Otto Feldmann)	508
Wystawa w Whitechapel Gallery w Londynie w 1914 r.	512

Rozdział 21. Nadal pośrednik. Działalność Adolfa Baslera w latach 1914–1918	513
Kontakty z francuskimi marszandami i artystami	513
„Zaniosłem rysunki do Baslera, gdzie miał je zobaczyć kupiec z rue La Boétie”	518
Rozdział 22. „Łączę pracę marszanda z krytyką sztuki” (1918–1939) . . .	522
Aktywność Adolfa Baslera w pierwszych latach po zakończeniu I wojny światowej.	522
Skradziona kolekcja	526
Pośrednik i publicysta	530
Marszand Othona Coubine’a	534
Kontrakt z malarzem	534
Promocja sztuki Othona Coubine’a.	542
„Od października przejmuję galerię bardzo ładną, rue de Sèvres” . .	558
CZĘŚĆ IX	
Lata 1939–1951	569
Rozdział 23. Czas Apokalipsy (1939–1945)	571
„Dzielnica Montparnasse umarła”.	571
Rozdział 24. „Oblicze świata zmieniło się” (1945–1951)	581
Nowe pokolenie	581
Postowie. Adolfa Baslera życie po życiu	587
Drzewo genealogiczne rodziny Adolfa Baslera	592
Kalendarium życia i twórczości Adolfa Baslera	593
Adolf Basler. Chronology of Life and Work	614
Wykaz publikacji Adolfa Baslera	634
Summary. Adolf Basler. Art Critic, Art Dealer, Collector	653
Archiwalia	659
Wybrana bibliografia źródeł drukowanych	669
Spis ilustracji	704
Indeks osobowy	722